

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 8.
Ισομετρίες
Ασκήσεις

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ II

Χαραλάμπους Χαρά

Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013

Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης

Άδειες Χρήσης

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons. Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα. Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σύνοψη

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 8.
Ισομετρίες
Ασκήσεις

1 Ενότητα 8. Ισομετρίες

- Ασκήσεις

Σε αυτή την ενότητα θα μελετηθούν ισομετρίες, διατήρηση του εσωτερικού γινομένου και απεικόνιση ορθοκανονικής βάσης σε ορθοκανονική βάση, ισομετρίες στο επίπεδο: αντικατοπτρισμοί, περιστροφές, ισομετρίες στο $\mathbb{R}^3$, ορθογώνιοι πίνακες, ισομετρίες σε ερμητιανούς χώρους, ορθομοναδιαίοι πίνακες.

Ασκήσεις

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 8.
Ισομετρίες
Ασκήσεις

Ναδειχθεί ότι η $f : \mathbb{R}^n \Rightarrow \mathbb{R}^n, f(x) = 2proj_V x - x$ είναι
ισομετρία, όπου V υπόχωρος του $\mathbb{R}^n$.

Ασκήσεις

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 8.
Ισομετρίες
Ασκήσεις

Να δειχθεί ότι η $f : \mathbb{R}^n \Rightarrow \mathbb{R}^n$, $f(x) = 2proj_V x - x$ είναι
ισομετρία, όπου V υπόχωρος του $\mathbb{R}^n$.

Υπενθυμίζουμε ότι

1. $\|f(v)\| = \|v\|, \forall v \in \mathbb{R}^n \Leftrightarrow$
2. $\langle v_1, v_2 \rangle = \langle f(v_1), f(v_2) \rangle, \forall v_1, v_2 \in \mathbb{R}^n \Leftrightarrow$
3. $\{v_1, \dots, v_n\}$ ορθοκανονική βάση $\Rightarrow \{f(v_1), \dots, f(v_n)\}$
ορθοκανονική βάση

Βήμα 1: Θεωρούμε $B_1 = \{v_1, \dots, v_s\}$ μια ορθοκανονική βάση του V .

Βήμα 1: Θεωρούμε $B_1 = \{v_1, \dots, v_s\}$ μια ορθοκανονική βάση του V .

Βήμα 2: α) Επεκτείνουμε τη βάση B_1 του V σε μια βάση $B_2 = \{v_1, \dots, v_s, w_1, \dots, w_{n-s}\}$ του $\mathbb{R}^n$

Βήμα 1: Θεωρούμε $B_1 = \{v_1, \dots, v_s\}$ μια ορθοκανονική βάση του V .

Βήμα 2: α) Επεκτείνουμε τη βάση B_1 του V σε μια βάση $B_2 = \{v_1, \dots, v_s, w_1, \dots, w_{n-s}\}$ του $\mathbb{R}^n$

Βήμα 2: β) Μέσω του αλγόριθμου του Γραμ-Σμιδτ παίρνουμε μια ορθοκανονική βάση

$B = \{v_1, \dots, v_s, u_1, \dots, u_{n-s}\}$ του $\mathbb{R}^n$

Παρατήρηση: $u_1, \dots, u_{n-s} \in V^\perp$

Βήμα 1: Θεωρούμε $B_1 = \{v_1, \dots, v_s\}$ μια ορθοκανονική βάση του V .

Βήμα 2: α) Επεκτείνουμε τη βάση B_1 του V σε μια βάση $B_2 = \{v_1, \dots, v_s, w_1, \dots, w_{n-s}\}$ του $\mathbb{R}^n$

Βήμα 2: β) Μέσω του αλγόριθμου του Γραμ-Στσιμντ παίρνουμε μια ορθοκανονική βάση

$B = \{v_1, \dots, v_s, u_1, \dots, u_{n-s}\}$ του $\mathbb{R}^n$

Παρατήρηση: $u_1, \dots, u_{n-s} \in V^\perp$

Βήμα 3: Έχουμε $f(v_i) = v_i, \forall i = 1, \dots, s$ και

$f(v_j) = v_j, \forall j = 1, \dots, n - s$

Συνεπώς, $B = \{v_1, \dots, v_s, u_1, \dots, u_{n-s}\}$ ορθοκανονική βάση

$\Rightarrow \{f(v_1), \dots, f(v_s), f(u_1), \dots, f(u_{n-s})\}$ ορθοκανονική βάση

άρα f ισομετρία.

Παρατηρούμε ότι η f είναι πράγματι γραμμική συνάρτηση γιατί είναι η διαφορά δυο γραμμικών συναρτήσεων, των $g_1(x) = \text{proj}_V x$ και $g_2(x) = x = \text{id}(x)$.

Πρόταση: V υπόχωρος του $\mathbb{R}^n$, με το σύνηθες εσωτερικό γινόμενο, $g : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$, $g(x) = \text{proj}_V x$. Τότε η g είναι γραμμική.

Παρατηρούμε ότι η f είναι πράγματι γραμμική συνάρτηση γιατί είναι η διαφορά δυο γραμμικών συναρτήσεων, των $g_1(x) = \text{proj}_V x$ και $g_2(x) = x = \text{id}(x)$.

Πρόταση: V υπόχωρος του $\mathbb{R}^n$, με το σύνηθες εσωτερικό γινόμενο, $g : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n$, $g(x) = \text{proj}_V x$. Τότε η g είναι γραμμική.

Απόδειξη: Θεωρούμε $B_1 = \{v_1, \dots, v_s\}$ μια ορθοκανονική βάση του V . Τότε

$$\begin{aligned} \text{proj}_V(x) &= \text{proj}_{v_1} x + \dots + \text{proj}_{v_s} x \\ &= \langle x, v_1 \rangle v_1 + \dots + \langle x, v_s \rangle v_s \end{aligned}$$

. Άρα $g(x + y) = g(x) + g(y)$, αφού
 $\langle x + y, v_i \rangle = \langle x, v_i \rangle + \langle y, v_i \rangle, \forall i = 1, \dots, s$.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Dr. Φωτιάδης Ανέστης
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013-14

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

